

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
RYŠIŲ REGULIAVIMO TARNYBA**

UNIVERSALIOSIOS PAŠTO PASLAUGOS TEIKĖJO PAŠTO TINKLO VERTINIMO ATASKAITA

2025 m. birželio 5 d. Nr. (71.8E) LD-568
Vilnius

TURINYS:

- I. TEISINIS PAGRINDAS**
- II. TEISĖS AKTUOSE NUSTATYTI REIKALAVIMAI UPP TEIKĖJO PAŠTO TINKLUI**
- III. UPP TEIKĖJO PAŠTO TINKLO VERTINIMAS**
- IV. IŠVADOS**

I. TEISINIS PAGRINDAS

Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnyba (toliau – RRT), vadovaudamasi Lietuvos Respublikos pašto įstatymo 4 straipsnio 2 dalies 1 punktu, prižiūri kaip laikomasi Lietuvos Respublikos pašto įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nuostatų.

Universaliosios pašto paslaugos teikimo reikalavimų aprašas, patvirtintas Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro 2025 m. kovo 20 d. įsakymu Nr. 3-112 „Dėl Universaliosios pašto paslaugos teikimo reikalavimų aprašo patvirtinimo“, (toliau – Aprašas) reglamentuoja universaliosios pašto paslaugos (toliau – UPP) teikimo vietų išdėstymo sąlygas ir šios paslaugos teikimo vietų įrengimo reikalavimus.

II. TEISĖS AKTUOSE NUMATYTI REIKALAVIMAI UPP TEIKĖJO PAŠTO TINKLUI

1. UPP teikiama:

- stacionariosiose¹ teikimo vietose,
- nestacionariosiose² teikimo vietose,
- sutartosiose³ teikimo vietose,
- per UPP teikėjo agentus⁴,
- naudojant viešai naudoti skirtas pašto dėžutes (toliau – pašto dėžutės).

2. UPP teikėjas privalo priskirti ne mažiau kaip 90 procentų teritorijų paslaugos teikimo vietoms ir informaciją apie teritorijas, priskirtas paslaugos teikimo vietoms, paskelbti savo interneto svetainėje.

3. Kaimo gyvenamosiose vietovėse ir miestuose, kurie patenka į retai ir vidutiniškai tankiai apgyvendintas gyvenamąsias vietas, turinčiuose ne mažiau kaip 3 tūkst. gyventojų, išskyrus kurorto statusą turinčias gyvenamąsias vietas, atstumas nuo naudotojų gyvenamųjų ar buveinės vietų (adresų) iki stacionariosios ar nestacionariosios paslaugos teikimo vietos turi būti ne didesnis kaip 3 km tiesiausiu atstumu, UPP taip pat gali būti teikiama sutartojoje paslaugos teikimo vietoje.

¹ Stacionarioji UPP teikimo vieta – konkrečiu adresu esanti UPP teikimo vieta (Aprašo 3.3 papunktis).

² Nestacionarioji UPP teikimo vieta – konkretaus adresu neturinti UPP teikimo vieta (Aprašo 3.1 papunktis).

³ Sutartoji UPP teikimo vieta – UPP teikėjo nustatytoje teritorijoje esanti su šios paslaugos naudotoju sutarta UPP teikimo vieta, turinti konkretų adresą, įskaitant naudotojo gyvenamąją ar buveinės vietą (Aprašo 3.4 papunktis).

⁴ UPP teikėjo agentas – UPP teikėjo pasitelktas tarpininkas, paslaugos teikėjo vardu teikiantis UPP (Aprašo 3.5 papunktis).

4. Kaimo gyvenamosiose vietovėse ir miestuose, kurie patenka į retai ir vidutiniškai tankiai apgyvendintas gyvenamąsias vietas, turinčiuose mažiau kaip 3 tūkst. gyventojų, ir gyvenamosiose vietovėse, turinčiose kurorto statusą, turi būti ne mažiau negu viena stacionarioji arba nestacionarioji paslaugos teikimo vieta arba UPP teikiama sutartojoje paslaugos teikimo vietoje. Jeigu gyvenamojoje vietovėje nestacionarioji paslaugos teikimo vieta yra paštomatas, toje gyvenamojoje vietovėje UPP papildomai turi būti teikiama sutartojoje paslaugos teikimo vietoje.

III. UPP TEIKĖJO PAŠTO TINKLO VERTINIMAS

1. Bendra UPP teikėjo pašto tinklo apžvalga

Akcinės bendrovės Lietuvos pašto (toliau – LP), kaip UPP teikėjo, pašto tinklo atitikimas Aprašui buvo vertinamas pagal LP 2025 m. sausio 22 d. raštu Nr. SD-2025/327, 2025 m. vasario 27 d. raštu Nr. SD-2025/1002, 2025 m. balandžio 15 d. raštu Nr. SD-2025/1654 ir 2025 m. gegužės 2 d. raštu Nr. SD-2025/1872 (toliau kartu – raštai) pateiktus duomenis.

LP raštuose informavo RRT, kad 2025 m. vasario mėn. LP turėjo 1046 UPP teikimo vietas: 171 stacionariąją vietą (paštai ir poskyriai, LP agentas), 440 mobiliųjų laiškinių (toliau – ML), 30 nestacionariųjų (ML pastovėjimo) vietų ir 405 pašto dėžutes. UPP teikimo vietas 2018–2025 m. laikotarpiu pateikiamos 1 lentelėje.

1 lentelė. UPP teikimo vietas, vnt., 2018–2025 m.*

		UPP teikimo vieta					
		Stacionarioji	Nestacionarioji	ML	Iš viso (be dėžučių):	Pašto dėžutės	Iš viso:
2018 m.	gruodžio mėn.	545	185	116	846	1583	2429
2019 m.	lapkričio mėn.	473	226	340	1039	1449	2488
2021 m.	kovo mėn.	251	363	457	1071	1225	2296
2022 m.	kovo mėn.	228	370	434	1032	825	1857
2023 m.	balandžio mėn.	171	121	556	848	559	1407
2024 m.	vasario mėn.	171	94	542	807	526	1333
2025 m.	vasario mėn.	171	30	440	641	405	1046
2024 m. ir 2025 m. pokytis		0,0%	-68,1%	-18,8%	-20,6%	-23,0%	-21,5%
2018 m. ir 2025 m. pokytis		-68,6%	-83,8%	279,3%	-24,2%	-74,4%	-56,9%

*2020 metais duomenys nebuvo rinkti; ML duomenis LP pateikė turimus paskutiniąją metų dieną

Atlikus 2018–2025 m. tendencijų analizę, nustatyta, kad bendras UPP teikimo vietų skaičius per šiuos metus sumažėjo 56,9 proc. – per 7 metus nuo 2429 UPP teikimo vietų 2018 m. gruodžio mėn. iki 1046 UPP teikimo vietų 2025 m. vasario mėn. Šiuo laikotarpiu stacionariųjų ir nestacionariųjų UPP teikimo vietų bei ML sumažėjo nuo 846 iki 641 (20,6 proc.), o pašto dėžučių sumažėjo nuo 1583 iki 405 (74,4 proc.). Panaikintas UPP teikimo vietas, įskaitant pašto dėžutes, iš dalies pakeitė ir jų funkcijas perėmė ML. ML teikia visas UPP, kurios yra teikiamos stacionariosiose UPP teikimo vietose. Pakeitus stacionariąją UPP teikimo vietą į ML, pradžioje (mažiausiai 2 metams), siekiant kad UPP naudotojai priprastų prie naujo UPP teikimo modelio tam tikroje vietovėje, ML papildomai teikia UPP nestacionariojoje UPP teikimo vietoje – tai įprastai 15 min. ML pastovėjimo vieta, kuri yra paskelbta LP interneto svetainėje⁵.

⁵ <https://post.lt/paslaugu-teikimo-vietos>

Įvertinus užsienio šalių praktiką, nuspręsta, kad kaip UPP teikimo vietą yra tikslinga apskaityti ir ML, net kai ir ML neturi pastovėjimo vietos, todėl šių metų UPP teikėjo tinklo vertime įtraukta ir ML kiekio statistika. Analizuojant atskirų UPP teikimo vietų tipų 2024 m. ir 2025 m. pokyčius, nestacionariųjų UPP teikimo vietų sumažėjo nuo 94 iki 30, t. y. 68,1 proc. (buvo panaikintos 64 pastovėjimo vietos); stacionariųjų UPP teikimo vietų skaičius nekito, o pašto dėžučių sumažėjo nuo 526 iki 405, t. y. 23,0 proc.

2. LP pašto tinklo atitikimo Aprašo reikalavimams vertinimas

Aprašo 13–16 punktuose išdėstyti reikalavimai LP pašto tinklui, juos išskiriant pagal gyvenamosios vietovės pobūdį, t. y. reikalavimai pašto tinklui taikomi priklausomai nuo gyventojų skaičiaus, apgyvendinimo tankumo ar kurorto statuso turėjimo. Pastebėtina, kad Aprašo 16 punktas, kuriame nustatyta, kad „Kaimo gyvenamosiose vietovėse ir miestuose, kurie patenka į retai ir vidutiniškai tankiai apgyvendintas gyvenamąsias vietas, turinčiuose ne mažiau kaip 500 gyventojų, turi būti įrengtas bent vienas paštomatas, kuriuo būtų teikiama ir universalioji pašto paslauga“, įsigalioja 2029 m. sausio 1 d., todėl šiame vertinime LP paštomatų tinklas nenagrinėtas.

2.1. Vertinimas pagal Aprašo 14 punktą /Kaimo gyvenamosiose vietovėse ir miestuose, kurie patenka į retai ir vidutiniškai tankiai apgyvendintas gyvenamąsias vietas, turinčiuose ne mažiau kaip 3 tūkst. gyventojų, išskyrus kurorto statusą turinčias gyvenamąsias vietas, atstumas nuo naudotojų gyvenamųjų ar buveinės vietų (adresų) iki stacionariosios ar nestacionariosios paslaugos teikimo vietos turi būti ne didesnis kaip 3 km tiesiausiu atstumu, universalioji pašto paslauga taip pat gali būti teikiama sutartojoje paslaugos teikimo vietoje/

Analizuojant LP pašto tinklą pagal Aprašo 14 punkto reikalavimus, kaimo gyvenamoji vietovė ar miestas, kurie patenka į retai ir vidutiniškai tankiai apgyvendintas gyvenamąsias vietas, turintys ne mažiau kaip 3 tūkst. gyventojų, išskyrus kurorto statusą turinčias gyvenamąsias vietas (toliau – miesto vietovė), laikoma padengta LP pašto tinklu, jei atstumas nuo bet kurių toje miesto vietovėje esančių gyvenamųjų arba komercinių patalpų iki stacionariosios ar nestacionariosios UPP teikimo vietos yra ne didesnis kaip 3 km tiesiausiu atstumu. Apskaičiuotas padengimas rodo, kokia dalis UPP naudotojų patenka į stacionariųjų ir nestacionariųjų UPP teikimo vietų aptarnavimo 3 km spindulio zoną.

Šiame vertinime nagrinėtos miesto vietovės, kurios patenka į retai ir vidutiniškai tankiai apgyvendintas gyvenamąsias vietas, remiantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2023 m. lapkričio 15 d. nutarimu Nr. 881 „Dėl periodinių leidinių pristatymo kaimo gyvenamųjų vietovių ir miestų, kurie patenka į retai ir vidutiniškai tankiai apgyvendintas gyvenamąsias vietas, prenumeratoriams paslaugos tarifų nustatymo kriterijų, Periodinių leidinių pristatymo kaimo gyvenamųjų vietovių ir miestų, kurie patenka į retai ir vidutiniškai tankiai apgyvendintas gyvenamąsias vietas, prenumeratoriams paslaugos 2024–2026 metams didžiausių tarifų sąrašo ir Miestų, kurie patenka į retai ir vidutiniškai tankiai apgyvendintas gyvenamąsias vietas 2024–2026 metais, sąrašo patvirtinimo“ 2 priede pateiktu sąrašu⁶, kuriame yra 96 miestai (į sąrašą nepatenka didmiesčiai: Vilnius (įskaitant ir Grigiškes), Kaunas, Klaipėda, Šiauliai, Panevėžys ir Alytus).

Taigi, vertinant LP pašto tinklą pagal Aprašo 14 punktą nagrinėti 53 miestai ir 7 kaimo gyvenamosios vietovės (Domeikava, Raudondvaris, Rudamina, Pagiriai, Pravieniškės, Ringaudai ir Skaidiškės), turintys daugiau nei 3000 gyventojų⁷, tačiau nenagrinėti 4 miestai, turintys kurorto statusą (Palanga, Neringa, Druskininkai ir Birštonas).

⁶ <https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/82018650852b11eea5a28c81c82193a8>

⁷ <https://data.gov.lt/datasets/2938/>

Tiek istoriškai, tiek šiuo metu pašto skyriai dėl ekonominių priežasčių įkuriami tose miesto vietose, kur UPP naudotojų koncentracija yra didžiausia, o tai dažniausiai yra miesto centras. Daroma prielaida, kad miestų centruose UPP naudotojų gyvenamųjų ar buveinės vietų yra didesnė koncentracija, todėl padengimas pagal plotą bus mažesnis, nei pagal adresus, ir dar mažesnis nei pagal gyvenamąsias patalpas (prielaidą patvirtino nepadengtų miestų gauti rezultatai, žr. 2 lentelę). Atsižvelgiant į tai ir siekiant sumažinti skaičiavimų kiekį, LP pašto tinklo vertinimas atliekamas etapais. Konkretaus etapo rezultatas lemia, ar reikalingas tolimesnis vertinimas, ar jau galima daryti išvadą, t. y. ar reikia atlikti sekančio etapo vertinimą ar ne (gali būti nuo I iki III etapų).

I etape skaičiuojamas padengimas pagal plotą. Skaičiavimams naudojama taikomoji programa „Akis“, su kuria sukuriamas žemėlapis, į jį įkeliant iš LP gautus UPP teikimo vietų taškus su koordinatėmis. Pradžioje yra atrenkami miestai, kurie vizualiai yra nepilnai padengti – atlikus analizę buvo nustatyta, kad 2025 m. 22 miestai iš 53 yra nepilnai padengti pašto tinklu (sąrašas pateikiamas 2 lentelėje). Toliau yra skaičiuojamas nepadengtų miestų padengimas pagal plotą. Jei gautas padengimo rezultatas konkrečiame mieste yra lygus 90,0 proc. arba daugiau (remiantis Aprašo 13 punktu, kuriame nustatyta, kad /Universaliosios pašto paslaugos teikėjas privalo priskirti ne mažiau kaip 90 procentų teritorijų paslaugos teikimo vietoms ir informaciją apie teritorijas, priskirtas paslaugos teikimo vietoms, paskelbti savo interneto svetainėje/), tai šio miesto vertinimas yra baigtas ir laikoma, kad šiame mieste LP pašto tinklas atitinka Aprašo 14 punkto reikalavimą. Jei vertinimo rezultatas mažiau nei 90,0 proc., tas miestas toliau nagrinėjamas II etape. Kaimo gyvenamosios vietovės, patenkančios į Aprašo 14 punkto apimtį, nagrinėtos nuo II etapo.

II etape skaičiuojamas padengimas pagal adresus. Pastatas (įskaitant daugiabučius) laikomas vienu adresu. Vertinimui naudojama taikomoji programa „Akis“, papildomai įkeliant I etape nepadengtų miestų adresus su koordinatėmis. Jei gautas padengimo rezultatas konkrečioje miesto vietovėje yra lygus 90,0 proc. arba daugiau, tai šios miesto vietovės vertinimas yra baigtas ir laikoma, kad šiame mieste LP pašto tinklas atitinka Aprašo 14 punkto reikalavimą. Jei vertinimo rezultatas mažiau nei 90 proc., tai tas miestas toliau nagrinėjamas III etape.

III etape skaičiuojamas padengimas pagal gyvenamąsias ir komercines patalpas (komercinės patalpos vertinamos siekiant į vertinimą įtraukti ir galimus UPP naudotojus – smulkiuosius verslininkus). Vertinimui naudojama RRT sukurta taikomoji programa „OTIS“. Jei šio etapo rezultatas yra mažiau nei 90 proc., laikoma, kad šioje miesto vietovėje LP pašto tinklas neatitinka Aprašo 14 punkto reikalavimo.

Atlikus šį vertinimą trimis etapais (visų etapų bendri rezultatai pateikiami 2 lentelėje, žalia spalva pažymėtos miesto vietovės, kurių padengimas 90,0 proc. ir daugiau, raudona spalva – mažiau nei 90,0 proc.), matyti, kad nagrinėjamų miesto vietovių padengimas yra daugiau nei 90 proc., išskyrus Skaidiškės, bet čia UPP teikimas užtikrinamas ML, kas yra leidžiama pagal Aprašo 14 punktą.

2 lentelė. Miesto vietovių padengimo vertinimas pagal Aprašo 14 punktą (visi etapai, miesto vietovės, kurios padengtos nepilnai 3 km spinduliu), proc.

Eil. nr.	Miesto vietovė	I etapas	II etapas	III etapas	
		Padengimas pagal plotą	Padengimas pagal adresus	Padengimas pagal gyvenamąsias patalpas	Padengimas pagal gyvenamąsias ir komercines patalpas
1.	Skaidiškės		25,8%	9,2%	8,7%
2.	Kretinga	76,4%	82,1%	94,0%	94,0%
3.	Kėdainiai	58,1%	63,0%	95,5%	93,4%
4.	Mažeikiai	87,9%	89,6%	95,6%	95,1%

5.	Ukmergė	74,7%	81,0%	96,6%	95,9%
6.	Jurbarkas	69,3%	77,4%	97,0%	97,0%
7.	Elektrėnai	50,2%	85,6%	99,2%	99,0%
8.	Marijampolė	83,5%	91,7%		
9.	Telšiai	89,1%	93,5%		
10.	Ringaudai		94,0%		
11.	Radviliškis	83,6%	95,0%		
12.	Trakai	77,4%	96,9%		
13.	Kaišiadorys	85,5%	99,4%		
14.	Visaginas	92,0%			
15.	Varėna	93,0%			
16.	Rokiškis	93,1%			
17.	Utena	94,8%			
18.	Šilutė	95,0%			
19.	Gargždai	96,9%			
20.	Jonava	98,6%			
21.	Kuršėnai	98,8%			
22.	Tauragė	99,0%			
23.	Prienai	99,4%			
24.	Anykščiai	99,4%			

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, konstatuotina, kad LP pašto tinklas iš esmės atitinka Aprašo 14 punkto reikalavimus.

2.2. Vertinimas pagal Aprašo 15 punktą: / Kaimo gyvenamosiose vietovėse ir miestuose, kurie patenka į retai ir vidutiniškai tankiai apgyvendintas gyvenamąsias vietas, turinčiuose mažiau kaip 3 tūkst. gyventojų, ir gyvenamosiose vietovėse, turinčiuose kurorto statusą, turi būti ne mažiau negu viena stacionarioji arba nestacionarioji paslaugos teikimo vieta arba universalioji pašto paslauga teikiama sutartojame paslaugos teikimo vietoje. Jeigu gyvenamojoje vietovėje nestacionarioji paslaugos teikimo vieta yra paštomatas, toje gyvenamojoje vietovėje universalioji pašto paslauga papildomai turi būti teikiama sutartojame paslaugos teikimo vietoje./

Vertinimui pagal Aprašo 15 punktą buvo naudojami iš LP gauti geografiniai duomenys apie ML aptarnaujamąsias vietas, kurie taip pat yra skelbiami viešai LP interneto svetainėje⁸. Vertinimas buvo atliekamas naudojant taikomąją programą „ArcGIS“. Atlikus geografinį vertinimą nustatyta, kad 595 gyvenamosios vietovės iš 16142 neturi galimybės gauti ML paslaugų. Šiose gyvenvietėse gyvena 91329 gyventojai, o iš viso miestuose ir kaimuose iki 3000 gyventojų bei kurorto statusą turinčiuose gyvenvietėse (toliau – kaimo vietovės), t. y. kurios patenka į Aprašo 15 punkto apimtį, gyvena 953900 gyventojų. Atlikus skaičiavimus, nustatyta, kad 90,4 proc. minėtų kaimo vietovių gyventojų turi galimybę gauti ML paslaugas t. y. gauti UPP sutartojame paslaugos teikimo vietoje.

Įvertinus Aprašo 13 punkte numatytą procentinį padengimo pašto tinklu reikalavimą, konstatuotina, kad LP pašto tinklas atitinka Aprašo 15 punkto reikalavimus.

IV. VERTINIMO IŠVADA

LP pašto tinklo vertinimo metu nustatyta, kad LP pašto tinklas Aprašo reikalavimus atitinka. Apibendrinti LP pašto tinklo vertinimo rezultatai pateikiami 1 priede.

⁸ <https://pastas.maps.arcgis.com/apps/mapviewer/index.html?webmap=3a108f960ae346ca94b1a59e95d144a5>

**Universaliosios pašto paslaugos teikėjo pašto
tinklo vertinimo ataskaitos
1 priedas**

Universaliosios pašto paslaugos teikėjo pašto tinklo vertinimo apibendrinti rezultatai

Aprašo reikalavimas	RRT vertinimas	Komentaras
13. Universaliosios pašto paslaugos teikėjas privalo priskirti ne mažiau kaip 90 procentų teritorijų paslaugos teikimo vietoms ir informaciją apie teritorijas, priskirtas paslaugos teikimo vietoms, paskelbti savo interneto svetainėje	Reikalavimas tenkinamas.	Nuo 2026 m. sausio 1 d. galios tokia Aprašo 13 punkto redakcija: /Universaliosios pašto paslaugos teikėjas privalo priskirti visas Lietuvos Respublikos teritorijas paslaugos teikimo vietoms ir informaciją apie teritorijas, priskirtas paslaugos teikimo vietoms, paskelbti savo interneto svetainėje/
14. Kaimo gyvenamosiose vietovėse ir miestuose, kurie patenka į retai ir vidutiniškai tankiai apgyvendintas gyvenamąsias vietas, turinčiuose ne mažiau kaip 3 tūkst. gyventojų , išskyrus kurorto statusą turinčias gyvenamąsias vietas, atstumas nuo naudotojų gyvenamųjų ar buveinės vietų (adresų) iki stacionariosios ar nestacionariosios paslaugos teikimo vietos turi būti ne didesnis kaip 3 km tiesiausiu atstumu, universalioji pašto paslauga taip pat gali būti teikiama sutartojoje paslaugos teikimo vietoje.	Reikalavimas tenkinamas.	Visose gyvenvietėse, kurios patenka į Aprašo 14 punkto apimtį yra užtikrinamas ne didesnis kaip 3 km atstumas iki stacionariosios ar nestacionariosios paslaugos teikimo vietos ne mažiau kaip 90 proc. gyvenamųjų ir komercinių patalpų, išskyrus Skaidiškės, kur UPP teikia ML sutartojoje paslaugos teikimo vietoje.
15. Kaimo gyvenamosiose vietovėse ir miestuose, kurie patenka į retai ir vidutiniškai tankiai apgyvendintas gyvenamąsias vietas, turinčiuose mažiau kaip 3 tūkst. gyventojų , ir gyvenamosiose vietovėse, turinčiose kurorto statusą, turi būti ne mažiau negu viena stacionarioji arba nestacionarioji paslaugos teikimo vieta arba universalioji pašto paslauga teikiama sutartojoje paslaugos teikimo vietoje. Jeigu gyvenamojoje vietovėje nestacionarioji paslaugos teikimo vieta yra paštomatas, toje gyvenamojoje vietovėje universalioji pašto paslauga papildomai turi būti teikiama sutartojoje paslaugos teikimo vietoje.	Reikalavimas tenkinamas.	ML užtikrina paslaugas 90,4 proc. gyventojų, kurie patenka į Aprašo 15 punkto reikalavimo apimtį